

fast ved Traditionen eller reaktionært benytte den formentlige Magt, vi har, til at holde paa gammel Uret af Frygt for den nye, der muligvis kunde tænkes begaaet. Vi bør, synes jeg, søge at knæsette alt det gode i det nye, der er oppe i Tiden, for netop med Kraft at kunne vende os mod alt det vilde eller umodne, særlig nu, da der i steds større Kredse og overalt er en Uvillie mod, en stigende Utilfredshed med de Former, hvorunder det politiske Liv udvikler sig, en tiltagende Kritik af Parlamentarismen, der i sin nuværende Form med hele sit tunge og indviklede Tokammersystem let bliver en Bremse paa Udviklingen og erstatter Gennemførelsen af Tankerne om Selvstyre og Folkevillie med uklare og uforstaaelige Kompromisser, en Tilstand af irriterende Forvirring og Principløshed, der stadig fører to Skridt frem og tre Skridt tilbage eller i bedste Tilfælde tre Skridt frem og to Skridt tilbage. Socialdemokratiet ønsker ikke, at denne berettigede Uvillie mod det nuværende parlamentariske System skal drives ud i en almindelig Lede ved at give sig af med Politik overhovedet. Vi anser tværtimod Folkets Deltagelse i det politiske Liv og dets Interesse for Samfundets Ve og Vel for yderst vigtige Faktorer saavel for en rolig og harmonisk Udvikling imod virkelig ordnede Tilstande, ogsaa paa det økonomiske Livs Omraade, som for den enkelte Borgers personlige kulturelle Udvikling. Vi anser det derfor for at være af yderste Vigtighed, at Landets Grundlov giver de rette Rammer, de tilstrækkelige Muligheder for denne Udvikling paa den bredeste, den mest demokratiske Basis, saaledes at alle faar samme Ret og samme Del i Ansvar og saaledes, at enhver tænkende Borger kan se, at Revolutioner eller anden irregulær Fremgangsmaade ikke er hverken forsvarlige eller forklarlige Midler at anvende eller prædike, naar og saa længe der ikke i et besiddende Mindretals økonomiske Interesse sættes kunstige Hindringer for Gennemførelsen af Folkeflertallets Villie.

Ud fra disse Grundanskuelser, der netop tilsigter en rolig og fredelig, men samtidig frisindet og frigørende Udvikling, stillede vi vore Forslag i Folketinget om udvidet Valgret, om Etkammersystem, Referendum og de øvrige Forslag, der omhandles i Bilag 1, blandt andet om Afskaffelse af Adel, Titel, Rang og Ordensvæsen samt de forskellige sociale Løfteparagraffer om Adgangen til Erhverv, d. v. s. Retten til Arbejde, om Retten til en virkelig demokratisk Undervisning af Børnene efter deres Evner

o. s. v. Jeg beklager forsaavidt, at disse forskellige Forslag er tagne tilbage, men jeg forstaaer, at en Fastholden af dem ikke i Øjeblikket vilde være heldig, at hele Situationen, som den former sig, med den forestaaende Indlemmelse af Slesvig og de forestaaende Valg ikke vilde være egnet til en indgaaende eller vidtløftig Forhandling om en Grundlov, der til Dels byggede paa nye Principper. Derfor indser jeg Nødvendigheden af, at man maatte resignere i Øjeblikket og gaa med til Regeringsforslaget, som paa et meget væsentligt Punkt imødekommer de Krav, vi stiller, og paa enkelte andre Punkter fjerner i hvert Fald nogle Bomme for den naturlige Udvikling. Og naar vi er gaaet med, er det ogsaa særlig, fordi vi maatte mene, at disse let overskuelige og simple, men alligevel værdifulde Ændringer ikke kræver nøjere eller mere indgaaende Undersøgelser eller Forhandlinger, som i og for sig behøvede at sinke den nye Grundlovs Vedtagelse eller Valgenes Foretagelse.

De foreslaaede Ændringer vedrører jo dels Folketingets, dels Landstingets Sammensætning, dels de mere almindelige Bestemmelser i Grundloven. Disse sidste skal jeg under Hensyn til den almindelige Enighed og Udtalelserne fra de foregaaende Ordførere ikke opholde mig ved, lige saa lidt som jeg skal kaste mig ind i nogen Diskussion vedrørende de forskellige Løfteparagraffer, baade dem, der er der, og dem, der burde være der. Derimod vilde jeg gerne fremsætte nogle Bemærkninger om de Forslag, der i Folketinget delte Partiernes.

Det første og vigtigste af disse er jo Forslaget om Valgretsalders Nedsættelse til henholdsvis 21 Aar for Folketingets og 25 Aar for Landstingets Vedkommende, et Forslag, som ogsaa ret udførligt er berørt af de to foregaaende Ordførere. Jeg vender mig her særlig til Venstre, da det forekommer mig, at det konservative Folkeparti synes at have set det som sin Opgave som en trofast Arvtager af det gamle Højre ikke at gaa med til nogen som helst Ændring, der blot i mindste Maade, nu eller fremtidig, kunde tænkes at genere det som Parti. Naar, det var det nu for øvrigt ogsaa omtrent nødt til, hvis det skulde tage en passende Afstand fra Venstre, hvis Trang til at bevæge sig fremad ogsaa maa siges at have en meget stilfærdig Karakter. Venstre vil unde Ungdommen Ro, Ro til at udvikle sig til det 25de Aar, som dets meget ærede Ordfører i Folketinget sagde. Men rent bortset fra, at en Afstemningen Gang i Løbet af denne 4-aarige Periode — mellem det 21de og det